

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 33. Pater mi: Abba pater. Orat, Deum appellans Patrem vt fiduciam in nostris excitet orationibus; & cum lacrymis, quæ illum adaugent: mysticum est illud: Abba pater.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

aditate non presumeres Regi sed nec cuilibet viro dignitate Palmatio.

6. 33. Pater mi: Abba pater. Orat. Deum appellans Patrem ut fiduciam in nostris excitet orationibus; & cum lacrymis, qua illam adurgens: mysticum est illud: Abba pater.

Q Vard: sicut Dominus orditur orationem more eloquentissimi oratoris, captando benevolentiam & attentionem verbis suavis, vrbis & blandis, quæque summam declarant confidentiam, qualis est filij ad ostium patris sui accedentis. Abba pater. Verbum hoc, Abba, dicitur D. Hier. & D. Aug esse Hebraicum, & idem significare quod in Græco & in Latino dicitur Pater, & D. Marc. Evangelista Christum dixisse verum; commemorat: Abba pater, in quo nomen duabus vultus linguis. Non vitium incurrit quod dicitur latine Bartologia, sed cum preclaro mysterio: voluit enim per hoc declarare quod se conspectu Patris sui cælestis offerret iam tristitem, patientem agoniam, potiusque optatum pro utroque populo Hebraico & Gentili, quodque utriusque idioma loqueretur, quæ de causa etiam dicit quodam Apostolus Paulus committere ambo hæc verba coniungeret, quamvis idem significancia. Hæc est Abba, Hebraice loquuntur D. August. q. ad latine pater. & fortasse Dominus propter aliquod Sacramentum utrumque dicit, utiens ostendere se illam vrbis in persona utroque, id est Ecclesie suscepisse, cui factus est angularis lapis veniens ad eum partem ex Hebraicæ ad quos pertinet quod ait Abba, partem ex Gentilibus ad quos pertinet quod ait pater: Etiam Paulus Apostolus non prætermittens hoc Sacramentum, in quo clamamus inquit Abba pater. Hebraice & Græce loquitur loquitur D. Hier. quia non est dicitur iudæ & Græci.

Vltus est hoc verbo cælestis hic magister non permittens ut eodem in nostris vram orationibus, quæcum hic possit esse prologus: Pater noster. Duabus de causis. Prima ut in cordibus nostris infirmis & languentibus securam excitet fiduciam: ubi etenim illam excitat in aliquo ita vram suam contemtor remedium, proprius fit sibi pater. Hoc argumentum Saluator semper assumit ut nos redderet in nostris orationibus confidentes, dicendo & adhortando ut ad Deum

tanquam ad patrem accederemus: Si namque hic ad tuum recurris fiducia plenus, eo solo quod tuum esse patrem intelligas, & hoc tibi sufficit ut perfecte securus sis, quod accedenti tibi necessitate obruto postulata recedet, vel illud quod magis in tuum ceter commedum & utilitatem: quanto magis cum illa tibi recurendum est ad Patrem illum ita amabilem: non enim amor est omnium parentum amor huic si comparetur. Quanto magis Pater vester de celo dabit Spiritum bonum petentibus scilicet. Notanda sunt hæc verba, Pater de celo: Pater plenus misericordia qui regnat in celo, potentia infinitus, diuitiis immensus, & visceribus benignus cælestibus, patribus his terrenis, quibus terrena sunt viscera, ac proinde aliquando conflictata & arida, minime conferendus.

Breue proponit D. Bernard. argumentum de oratione, atque tres defectus in causa esse quod oratio modicum sortitur effectum: hi sunt, factus in Tepiditas, Temeritas & Timor. Oratio tepida oratione, ea est quam ordinari de promissis parvo ferventem Spiritu, in minori desiderio, languente pida sit, anima, distracta mente paraque corporis commiserata positione, nullo fervore, nulla deuotione commendabilem, sed cui de ore mortua verba delabuntur. Quas vires hæc habebit oratio? Quale robur habet illa sagitta quam sursum emittis explosam de actu languide tenso & enervato? Ventus illum deturbabit, ne verearis quod sursum aëra petens euolabit. Tepida oratio in ascensu languet & desit, eo quod non habeat vigorem.

Non sic orandum non sic. Fortiter ora (sic mo. D. Bernard. D. Augustin. Comitem Bonifacium) & sic Sermon. 4. d. Deo quod habes in psalmo: De necessitatibus meis. Quædam erit mi Dominæ Diuinauxilium implorandum ad finem. est non remissè confirmat D. Basilus. a. Talis D. Nov. 6. etat Davidis oratio, quæ cælesti attraxit sibi Epistol. 70. subdit: hoc etenim indicat hac formâ loquen. ad Douif. di. Os meum aperui, & attraxi spiritum: nam ut Tom. 2. ante notauimus, os aperire in S. Litteris, loqui Apud D. est cum affectu & animo: idcirco namque D. Thom. 2. 2. Matthe. significatur affectum & animum, q. 83. a. 19 quo Christus loquebatur legem suam mundo Epistol. 118. promulgans Euangelium sic ait: Aperiens os suum 123. docebat eos. Matt. 5. 2.

Oratio temeraria eorum est quorum corda sceleribus fœtent, qui que Dei prouocant iram, coram eo nullâ præmissa penitentiâ libellos offerunt supplices, quales erant illi de populo suo facti: quos Deus Isaac vati præcipit, a præter reprehendat: censent enim non seuen sibi à Deo illatam iniuriam, dum eorum nolunt

III.

Tres defectus in causa esse quod oratio modicum sortitur effectum: hi sunt, factus in Tepiditas, Temeritas & Timor.

Non sic orandum non sic. Fortiter ora (sic mo. D. Bernard. D. Augustin. Comitem Bonifacium) & sic Sermon. 4. d. Deo quod habes in psalmo: De necessitatibus meis.

Oratio temeraria eorum est quorum corda sceleribus fœtent, qui que Dei prouocant iram, coram eo nullâ præmissa penitentiâ libellos offerunt supplices, quales erant illi de populo suo facti: quos Deus Isaac vati præcipit, a præter reprehendat: censent enim non seuen sibi à Deo illatam iniuriam, dum eorum nolunt

vel saltem audite postulationes. *Mans periculum est si fuerit oratio temeraria. De iis qui se orant, audi quid loquatur per prophetam Dominus. Clama, inquit, ne cesses. Quasi tuba exalta vocem tuam, &c. Quasi tuba inquit (quia spiritu vehementi increpandi sunt temerarij) me etenim de die in diem querunt, qui sepius nondum inuenerunt. Tales erant illi qui Dominum accedentes signa ab illo petierunt: etenim nedum eorum non auerit postularis, sed ignominiosè reiecit pudore confusus, sicut ibi diximus: nam talem repulsam superba parietur oratio, iudicio D. Bernardi quam non tantum Deus non admittit, sed etiam resistit eaque repellit peccinaciter. *Temeraria oratio non ascendit, sed resistitur enim ei, nec tantum non obtinet gratiam, sed & meretur offensam. Oratio timida illa est quæ parvâ utitur fiducia, timens si velit vel non velit Deus, quod petitur indulgere. Hæc secundum D. Bernardi, modicis pollet viribus: illas etenim timor adimit, & ita cor cõstringit ut parum sit quod solum non ascendat, sed insuper in ipso maneat orante. *Timida quidem oratio calum non penetrat, quia restringit animam timor immoderatus, ut oratio non sicam non ascendere, sed nec procedere queat.***

I. Præteritis diebus iusè declaravimus paucâ Deum gravius in fidelibus suis offendere, quam quod cum illo agant timida confidentia & suspitione contracta, qui in tantum orationes exaudit in quantum fiducia inmittitur securæ quæ nascitur ex fide viva, quam tunc exposuimus. Idcirco vobis ait D. Iacobus. *Petitis & non accipitis, eo quod malè petatis.* Quomodo igitur bene postulabo fundando in fide non mortua, sed per charitatem vivificata, *Postulet in fide nihil habetans: qui enim habet, similis est fluvius maris qui à vento movetur, & circumferitur.* Difficili negotio navis ad portum appellat quam procellæ fluctusque impugnant: iam enim ab his extollitur, & modo deprimitur ab aliis: illi conducit ventus secundus, à quo propellatur & in portum dirigatur efficaciter. Talis est confidentia quæ totam occupet orationem. O quam vehemens ille ventus! Et quis illum queat excitare? Solammodo Spiritus Sanctus teste B. Paulo. *Spiritus autem adiuvat infirmitatem nostram, & postulat ut illi facit nos postulare* pro nobis gemitis inenarrabilibus. Spiritus sanctus ipse est qui perficit, de quo Psalmista. *Spiritus tuus beneduxit me in terram salutem.* Et quomodo hoc perficit? Quibus tam vivam in nobis excitat fiduciam? Ex eo quod nos efficiat filios Dei, atque in cordibus nostris affectum exciret filiorum erga Pa-

træ cœlestem, nosque moueat ut toto pectore & ore Patrem illum appellemus. Non accipitis spiritum servitutis iterum in timore: sed accipitis spiritum adoptionis filiorum Dei in qua clamamus Abba Pater. Hic est ille spiritus, quem nobis meruit & obtinuit Christus Filius Dei naturalis, nos filios per gratiam efficiens. De spiritu suo dedit nobis, asserit D. Iohannes. *Vnde docet, ut ad Deum recurramus & vocibus de corde de promptis oreque pleno illum invocemus. Abba Pater.* Hanc sane similitudinem, si quidem à Rege postulares & ille periculi tue responsum proprio tuo dandum consideret Patrem, an ad illum totâ fiducia non accedetes? Postetne Regi: tibi resolutionem voluntati tue, gressu, & satisfactioni magis expetibilem? Accede patrem tuum, illud fiat quod ille pro te faciendum decreverit, & quacunque ratione statuerit. O magnam Regis supremi Christi misericordiam qui in eo quod rogates ad te mittit proprium parentem & Patrem in quem malitia non cadit, quæ parentes inscit carnalis, & sæpè pedibus illis corrumpit in ordine ad filios à se generatos. Si illi, inquit, cum mali sit, tibi tanto optatam tribuerent expeditionem, cum ad illos mittereris: quanto magis cum ad illum materis cuius paternam non possint insci viscera, nec cor malitia depravati? *Et vos cum sitis mali, &c.*

Admirabile iudicant omnes exemplar à Deo decretum Summo Sacerdoti vestiendo, qui eo ad orantulum est ingressus. Inter alias res vestes præcipit ut fiat illi tunica oculis videlicet quæque elaborata, Sic credunt Lupoman, Varab, & noster Pagnin, indicari quando dixerat: *Tunica & tunica super humeris: totam hyacinthinam, &c.* inferius addit: *Stringes, in Hebraico idè est quod in Latine Oculatis, vel Oculatis aperit plumarij, q. d. Enim elaborabis illam oculis, ita ut figuram videretque gerat oculorum.* Quid in hoc Domine significas: nobis etenim constat hoc non ex libidine quadam & in aère decretum, cum totum sit & sic te res haberet enim te docere voluit quomodo oporteat te tunicam induere accedentem ad orationem, totam scilicet oculatam: nam ita videretque plenus oculis par est ut coram Deo orando compareas, quæ plena describuntur Sancta illa animalia quæ viderunt totas Ezechiel & D. Iohannes Evangelista in conspectu Dei. *Animalia plena oculis plena: ut enim dicitur D. Bernardi. Considerare debet is qui orat, & quid patet, & ipsum qui patet, Apertendi tibi sunt oculi qui*

Deo summe dilectet confidentia.
Iacob 4:3
Rom. 8:26
Ps. 142:11

IX. Etia nos verbo illo vtamur suauit, quo viscera Patris cuiuscomque moueamus, vt sicut infantes afflicti & gembundi nos coram illo presentemus plorando & dicendo Pa. Pa. *Alba Patris*: hoc etenim possumus est quod ita grauius expendit Apollolus, in quo clamamus, *Abba Pater*. Hoc nomine modo Christus vixit, quo Patris aeterni viscera flectat ad benignitatem, & in illum finem gemimus addidit tristes etumque copiosum. Ita testatur D.

D. Epip. Epipha. his verbis: *Veniit verus in Euangelio se. In Ancho. eundem Lucam habetur in cunctis exemplaribus, vato inter & vixit eo testimonio S. Arnam in opere contra princip & harses aduersus eos, qui Christum in apparentia apparuisse dicunt. Et huic apposite intelligit D. Anselm. verba Apolloli Pauli quando de Christo sic ait. Cum clamore voluit & lacrymis effrenis. &c. Nullum etenim nomen medium, quo Patris intima flectantur efficacius, quam dulcissimum nomen Patris in ore filij, dumque illum in clamat auentibus ex oculis lacrymis; Pa. Pa. O si tali modo rogares, quam potenter Dei viscera permoueres.*

§. 34. *Fiat voluntas tua. Tuam in orando regna voluntatem: est enim sacrificium gratum hoc & molestum, in quo, teste D. Hieronymo, vera curuantur genua.*

Q Vinto: captat benevolentia suam Dominus proponit petitionem. Si fieri potest, transfer calicem istum a me: verum a me non sum ego volo sed sicut tu. Et non mea, sed tua fiat voluntas. Grates & operas excitat hanc petitio difficultates. Qualiter rogavit vt calix iste transferretur, qui venerat illum habiturus, tenetque seruos ostenderat illum bibendi desiderium. Quia ratione dicit: Si fieri potest, ille qui totam manu sua diuinam conspiciunt omnipotentiam? Qua veritate postulat. Non mea sed tua fiat voluntas, qui suam semper ita. Patris conformem habuit vt ipse dixerit, quod in omnibus quaeunque faciebat, dicebat, & operabatur, sic pari cum illo gressu procederet, vt nec atomo quidem inter se discreparent. Has & alias multas rationes prosequuntur Theologi, & quod huic occasione sufficit, iam dictum est superius. Hoc solum nunc excutimus quod D. Augustinus ait, quod coelestis ille magister docere nos voluerit resignationem voluntatis, quam oportet in nostris habeamus orationibus & petitionibus ad diuinam, nostram illius postponendo: quandoquidem ipsum non lateat quid

Lib. 3. de consensu Aug. 1. 4

nobis condat, & perpetuum sit hoc in ore nostro dilectum quo postquam: *Verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu.*

Elegans Doctor hic proposuit argumentum, quo declarat, non esse peccata, nec malum esse hoc vel per se, affectus ex ipsa natura productus, nisi in quantum inclinatur ad illud quod est Dei voluntati repugnans, & illi consentimus, voluntateque illos contra Dei voluntatem implere, cuiusque sic legis praecipio contraire. Vnde prohibitum non est pauperi optare & petere a Deo facultates vitae suae necessarias, nec infirmo valetudinem quae sibi deficit, nec alii. Quod quietum sed tandem affectus illi diuinae remittendi sunt poenas easque subterfugere: potius fac hoc cum submissione voluntatis ad diuinam, proleptum te seruum illius esse & ultimato non velle vt de te & in te fiat, nisi secundum Dei beneplacitum. Non vult Deus (inquit D. August. vt te mors non perterreat, & illam non reformides, & non capites postules: *Transfer calicem istum*: nam faciem eius intuitus pius Rex Ezechias, cuius sententia perterretus recurrit ad Deum, totus iustus lacrymis, multa illi proponens obsequia, quae in vita sua Deo fidelis praestiterat, & extremum suum demonstrans dolorem ob mortem in hoc, & huiusmodi immixtum. Non querit a se Deus vt infirmus non gemas, non conquearis acutissima tortus doloribus: quoniam & ipse Iob dolere dicebat: *Verba mea dolore sunt plena: quia sapientia Domini in me sunt.* Non tibi praecipit vt proleptus carens, dumque tuam legem priusquam succellere, filios non exoptes, totique a Deo non postules: etenim Isaac per viginti constant annos prolem a Deo postulat, qui vxorem suam Rebeccam solebat, ex morbo sterilitatis afflictissimam, vt ex reu probat D. Chrysostomus. Non est Deus ita rationis omnis incapax vt velit letari te in tribulationibus & iacturis tuis, nec vt te harum gratia non assigas, nec dolorem sentias amariorem. Nam si praecipit Ezechiel vt mortem non deseret vxoris, hoc singulari seruitut intentioni. *Qui vult* (querit D. Augustinus) *mollescat & displicat patri. Tolere eas iubet, & non amare. Nemo quod tolerat, amat, & si tolerat amat. Quamuis rem gaudens se tolerare, manus tamen non esse quae soleret.* Profundam sapiunt haec verba Theologiam.

Non potest homo non sentire poenas ob contrarias. Quod autem Dei gratia maxime potest scire, hoc est vt illas perferat, & illi placet.